

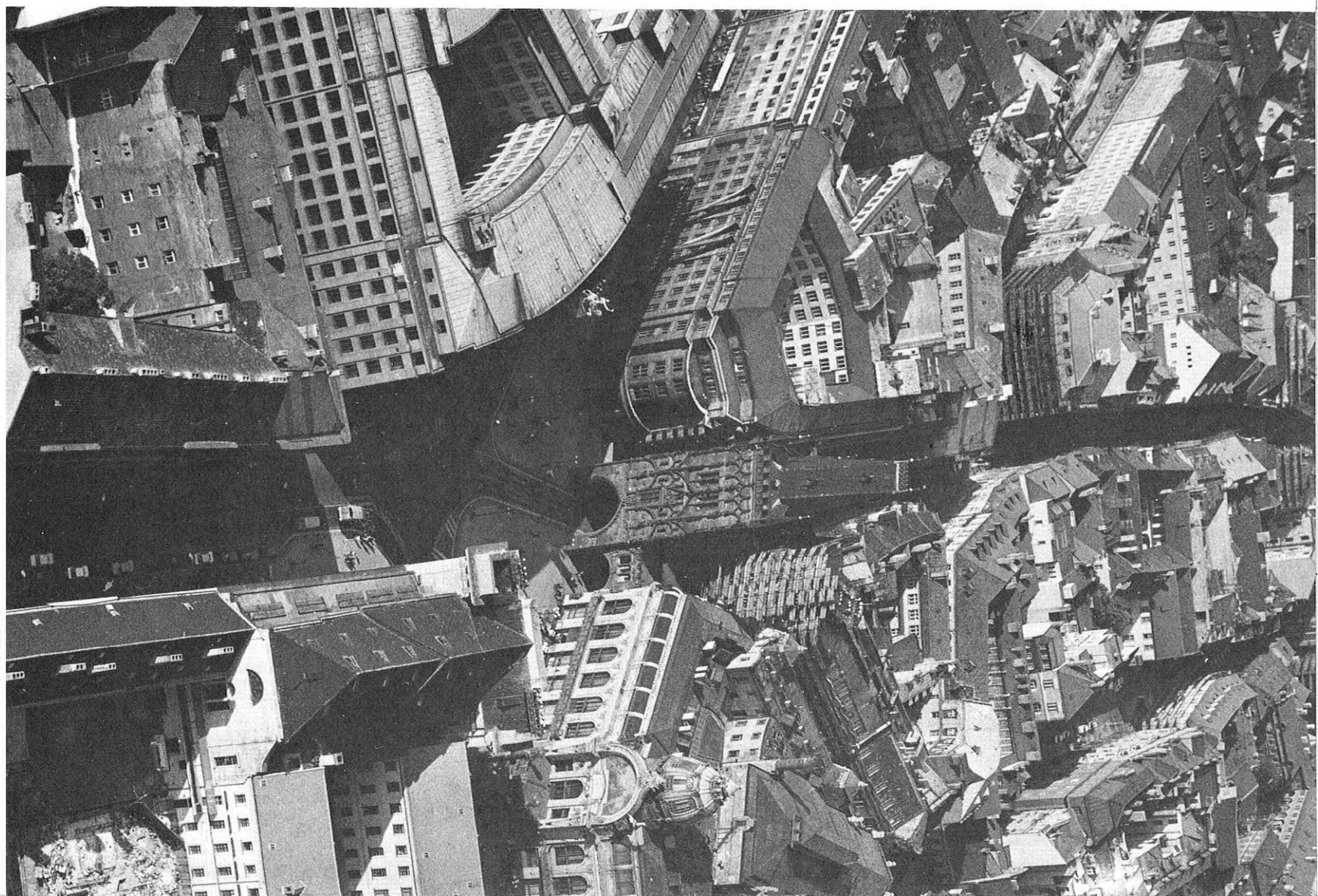
Královská cesta – a jak dál?

První etapa obnovy Královské cesty vzbudila výjimečný zájem, a to u nás i v zahraničí. K obdobnému vytváření pěších zón došlo nejen v řadě českých, ale i slovenských měst, podobné akce se připravují například i v Bratislavě. Výstavy o Královské cestě, které Pražský ústav uspořádal v řadě zemí, vyvolaly v tamní veřejnosti značný ohlas. Takřka denně se setkáváme s kladnou odezvou také u novinářů a odborníků ze západoevropských států, kteří v Praze studují problematiku obnovy památek.

Za největší klad první etapy obnovy Královské cesty považují relativní komplexnost přístupu k řešení dané problematiky – zejména to, že práce v nemalém objemu 240 miliónů Kčs se podařilo realizovat za necelé dva roky. Zde je třeba podotknout, že nešlo jen o opravu vnějších plášťů asi 50 objektů, jak se někdy zjednodušeně tvrdí, ale o komplexní řešení řady dalších problémů, zejména inženýrských sítí, úprav parterů, rekonstrukcí částí fasád a celého uličního interiéru. Pro názornost lze uvést, že na obnovu vnějších plášťů se vynaložila jen třetina z celkového objemu finančních prostředků. Podstatnou záležitostí byla stavba kolektoru pod Staroměstským náměstím, značné náklady si ale vyžádala i úprava parterů, dlažeb a podobně. Navíc je třeba připomenout, že více než polovina opravovaných objektů byla celkově rekonstruována již v poválečném období. Se současnými pracemi souvisí například celková obnova Sixtova domu. V objektu jsou dnes prostory určené veřejnosti, zejména kavárna a vinárna.

Přínosem úprav Královské cesty je řešení parterů a suterénů, kde se podstatně rozšířila a zkvalitnila obchodní síť a zlepšily se i možnosti veřejného stravování. V široké míře tu byly zpřístupněny cenné prostory historických domů, především románské a gotické sklepy, které byly až dosud ve zcela dezolátním stavu.

Chtěl bych na tomto místě zvláště ocenit přístup hlavních dodavatelů stavebních prací – Pražské stavební obnovy, Pražských komunikací, Geoindustrie a koordinátorů celé akce, Výstavby hlavního města Prahy – Výstavby účelových staveb, která ji zajišťovala po investorské stránce. Vedoucím projektantem byl ing. arch. Stanislav Hubička z Projektového ústavu dopravních a inženýrských staveb. Řešení parterů a některých úprav fasád zpracoval Státní ústav pro re-

konstrukci památkových měst a objektů, zejména pak ing. arch. Josef Bradáč. Velmi odpovědným úkolem bylo řešení barevnosti. Příslušné podklady byly získány nejen na základě průzkumů, ale i analogií, které prováděl ing. dr. Jan Muk ze SÚRPMO. Zpracování návrhů zajistila projekce Pražské stavební obnovy – Jiřina Matějková. Výběr použitých barev Keraplex stanovila pracovní skupina, složená ze zástupců Státního ústavu památkové péče a ochrany přírody, Útvaru hlavního architekta a Pražského ústavu státní památkové péče a ochrany přírody, jenž byl pověřen konečným schválením předložených návrhů. V té souvislosti bych chtěl připomenout Pavla Jerieho (SÚPPOP Praha) a ak. arch. Petra Heřmana, CSc. (Pražský ústav), kteří se tomuto úkolu věnovali se zvláštním zaujetím.

Obnova Královské cesty pokračuje již ve druhé etapě, která zahrnuje prostory daleko rozsáhlejší. Jde totiž nejen o trasu probíhající od Prašné brány přes Karlův most na Hrad, ale též o okolí Tylova divadla, Rytířskou a Železnou ulici, týká se změn Kampy a domů podél Čertovky. Do roku 1995 budou ukončeny práce na těchto úsecích a do závěrečné etapy bude pak zařazena Mostecká ulice, Malostranské náměstí a Nerudova ulice.

Metoda, zvolená při obnově Královské cesty, má dle mého názoru, i přes řadu oprávněných či neoprávněných výhrad, neopominutelný význam. Spočívá ve skutečnosti, že konzervovala cenné památkové objekty a stabilizovala jejich hmotnou podstatu, a to až do doby, kdy bude finančně možné provést jejich celkovou rehabilitaci.

Obnova první etapy Královské cesty znovu ukázala mimořádné kvality pražského památkového fondu. Jen málokteré město představuje tak výjimečný soubor památkových staveb všech slohů, a to jak v měřítku celostátním, evropském, tak i světovém. Je to dáno nejen historií, ale i řadou faktorů, které spoluvytvořily jedinečný celek zejména v oblasti Pražské památkové rezervace, zřejmě největšího souboru tohoto typu na světě. Rozkládá se na ploše přes 850 ha a na jejím území je situováno přes 5 000 objektů, z nichž kolem 1 300 je zapsáno ve Státním seznamu nemovitých kulturních památek. Kolem tisícovky dalších je rozptýleno po městě, což představuje rozlohu asi 500 km². V Praze je současně soustředěno 25 nemovitých národních kulturních památek. Významnou součástí historického jádra jsou i palácové a klášterní zahrady a parky.

Další složkou, již nelze ignorovat, je památková ochrana architektury 19. a 20. století, která se týká zejména řady souborů na Vinohradech, Smíchově, Dejvicích, Karlíně, Holešovicích a Žižkově, dále řady významných objektů lidové architektury, sakrálních děl architektonických, plastik, soch a pomníků.

◀ *Prašná brána a Obecní dům, letecký pohled od východu. (K. Wartha)*

Trasa Královské cesty Celetnou ulicí na Staroměstské náměstí. (K. Wartha) ▶

Spojení historické architektury, výtvarných děl, terénního reliéfu a řeky vytváří jedinečný fenomén, který právem získal světový ohlas; při jeho zachování jde vlastně o celospolečenskou činnost v širokém slova smyslu. A zde je zvláště nutné podtrhnout, že Praha, zejména její památková rezervace, je – mohu-li to říci salómem, výstavní síní republiky, – v němž se prezentujeme nejen sami před sebou, ale i před světovou veřejností. Jestliže nebudeme schopni vytvořit z areálu o rozloze 850 ha, který nám celý svět závidí, to, co mu právem patří, pak se nám to těžko podaří i jinde.